

Småkraft AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Vår dato: 13.10.2015
Vår ref.: 201504912-2
Arkiv: 317
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Morten Henrik Kielland

Oversending av revisjonsrapport, Reingardsåga kraftverk, Småkraft AS, Rana kommune

Vi viser til revisjon av IK-system for Reingardsåga kraftverk, Småkraft AS og oversender utkast til revisjonsrapport fra revisjonen som ble holdt 17.9.2015. Revisjonen var varslet i brev av 26.8.2015.

Ved revisjonen ble det funnet 4 avvik og gitt 2 anmerkninger. Revisjonsrapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket. Dokumentasjon på lukking av avvik skal sendes NVE innen oppgitte tidsfrister.

NVE varsler om at vi vil vurdere å treffe vedtak om retting dersom avvikene ikke er lukket innen de tidsfrister som er satt.

Frist for å uttale seg til saken er satt til 30.10.2015. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Revisjonsrapport

Kopi: Småkraft AS v/Halvard Tesdal

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvieien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Småkraft AS v/Rune Bjørndal

Revisjonsrapport

Revidert enhet:	Småkraft AS org. nr 984616155 – Reingardsåga kraftverk
Revisjonsdato:	17.9.2015
Sted:	Reingardsåga kraftverk/Mo i Rana
Medvirkende fra revidert enhet:	Driftsansvarlig Rune Bjørndal Driftskoordinator Halvard Tesdal Operatør/tilsynsvakt Truls Asphaug
Revisorer fra NVE:	Revisjonsleder Morten H. Kielland Medrevisor Pernille D. Bruun
Seksjon	Seksjonssjef Øyvind Leirset, TBM

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med revisjonen

Miljøtilsynet består av en systemrevisjon og/eller en anleggsinspeksjon. Etter § 7 i forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058, IK-vassdrag) har NVE ansvar for å føre tilsyn med at forskriften oppfylles.

Formålet med en systemrevisjon er å kontrollere om foretaket oppfyller kravet om å etablere et internkontrollsystem for det enkelte vassdragsanlegg som sikrer at krav til naturmiljø og landskap blir ivarettatt på en tilfredsstillende måte i samsvar med vassdragslovgivning, forskrifter, konsesjonsvilkår, pålegg og godkjente detaljplaner.

Formålet med å foreta anleggsinspeksjoner er å kontrollere at anleggenes tilstand er i tråd med ovennevnte krav. For anlegg i driftsfasen, vektlegges landskaps- og miljømessige tiltak som f.eks. terskler, vegetasjonsetablering på tipper, kontroll og informasjon vedrørende manøvreringsreglement og minstevannsføringer samt rydding av elveløp/flomløp. Forventet natur- og landskapsmessig standard er nærmere beskrevet i NVEs veileder nr. 2/2005 Miljøtilsyn ved vassdragsanlegg.

1.2 Revisjonsgrunnlag

I denne revisjonen var revisjonsgrunnlaget følgende:

- Lov av 24.november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven) § 54.
- Forskrift av 28.10.2011 (FOR 2011-10-29 nr. 1058) om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag) §§ 4, 5 og 6.
- Konsesjon for Reingardsåga kraftverk av 23. juni 2006.
- Godkjent detaljplan for miljø og landskap for Reingardsåga kraftverk av 10.12.2007, 14.11.2008 og 9.12.2008.

- NVE pålegg, jf. *pålegg om dokumentasjon av minstevannføring* datert 11.9.2008 og *pålegg om opplysnings-skilt ved reguleringsmagasin og steder med minstevannføring* datert 5.6.2007.
- Mottatt dokumentasjon fra Småkraft AS
- Følgende områder ved kraftverket ble kontrollert:
 - Dam/inntak, minstevannføring, skilt og sikring
 - Deler av rørgaten
 - Kraftstasjon

1.3 Tema for revisjonen

Formålet med revisjonen var å få dokumentert at virksomheten oppfyller krav nedfelt i vannressurslov, IK-vassdrag, konsesjon og relevante vedtak og pålegg.

Revisjonen omhandlet følgende hovedtema:

- IK-vassdrag generelt
- Kompetanse
- Rutiner for slipp og logging av minstevannføring
- Revegetering
- Kartlegging av problemområder

1.4 Funn

4 avvik

2 anmerkinger

Avvik er: Brudd på krav i regelverk og tillatelser gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen og annen lovgivning NVE forvalter.

Anmerking er: påpekning av forhold med forbedringsmuligheter eller et forhold som bør vurderes nærmere av virksomheten, men som ikke er brudd på gitte krav.

1.5 Generelle kommentarer

Vi fikk en gjennomgang av vassdragsanlegget. Intervjuene etterpå var konstruktive og åpne. Tilsynsvakten for Reingardsåga kraftverk virket engasjert og opptatt av at kraftverket skal driftes innenfor rammen av vassdragskonsesjonen, og anlegget virker velholdt.

Anleggsinspeksjonen

Anlegget fremstår som ryddig. Revegetering av rørgaten har kommet svært godt i gang og nær hele rørgatetraséen er reetablert med lav naturlig vegetasjon (gras og mose), mens det enkelte steder fortsatt er bare områder uten vegetasjon. I enkelte deler av traséen (mellom pel 350 – 400) og ved kraftstasjonen er det også kommet opp lave busker av or og noe bjørk. I landskapsbildet framstår rørtraséen fortsatt som et godt synlig element. Tiltak i bare partier med tildekking med vegetasjonsmasser og innplanting av stedegne større trær for å begrense inntrykket av traséen som en korridor i dalsida er fortsatt aktuelt.

Det er i dag ikke mulig for NVE eller andre å kunne kontrollere visuelt at det slippes pålagt minstevannføring slik Småkraft AS er pålagt å legge til rette for (jf. *Pålegg om dokumentasjon av minstevannføring* av 11.9.2008). Tilsynsvakten har i dag en instruks for stedlig visuell kontroll som innebærer sjekk av vannstrøm i minstevannføringsrørene i inntaksdammen. Slik kontroll skal ifølge interne rutiner gjøres minimum en gang pr. uke, og kvittering for utført kontroll føres i et eget skjema. Rett minstevannføring betinger at rør er åpne og vannivå i inntaksdammen står opp til damkrona. Dette gir grunnlaget for teoretisk utregning av vannføring gjennom røret/ene. Vannstandsivået i inntaket gir grunnlag for beregning av minstevannføring og kan avleses på display inne i kraftstasjonen. Vannstand i inntaket og beregnet vannføring lagres i kontrollsystemet i kraftverket.

I tillegg til at NVE skal kunne kontrollere faktisk vannslipp, skal også allmennheten kunne kontrollere den reelle slippmengden til enhver tid. Under inspeksjonen ble ulike alternativer for visuell kontroll diskutert. Småkraft AS må jobbe videre med dette og komme med forslag til en løsning som NVE skal godkjenne.

Ut fra beskrevne hendelser som framkom under intervjuet og observasjoner ved befaringen, bør Småkraft AS gjøre en ny vurdering av behovet for sikring for tredjeperson både ved inntaket (gjerde ved inntaksrist, skilting) og kraftstasjonen (sikring av kjøreareal ved utløp).

Kompetanse

NVE har gjennomført flere systemrevisjoner av Småkraft AS de siste årene. Selskapet har satt i gang systematisk og omfattende tiltak for å bedre miljøfaglig kompetanse i organisasjonen jf. § 5.3 i IK-vassdrag. Det er foretatt en kartlegging av kompetansen til mange av tilsynsvaktene. Det er startet opp et arbeid med å kategorisere kraftverkene med tilhørende vassdragsanlegg, ut i fra miljøfaglige utfordringer og risiko. Behovet for miljøfaglig kompetanse ved det enkelte anlegg skal deretter fastsettes. Dette arbeidet skulle ifølge Småkraft AS vært slutført i 2014. Det planlagte arbeidet er gjennomført regionvis, men er ikke ferdig som forutsatt.

Det er ikke laget en skriftlig kompetanseplan for tilsynsvakten ved Reingardsåga kraftverk. Vi valgte å ikke gi avvik for dette under denne revisjonen, fordi Småkraft AS har en plan for nødvendig miljøfaglig opplæring av tilsynsvakten som skal gjennomføres i løpet av høsten 2015.

NVE vil nok engang understreke betydningen av at Småkraft AS prioriterer arbeidet med å utvikle og vedlikeholde kompetanse innen miljø og landskap for anleggene sine. Det forplikter å bygge og drifte et kraftverk. Ivaretagelse av miljøet og landskapet er viktige forutsetninger for vassdragskonsesjonene. Vi ser frem til å se resultatet av selskapets arbeid med sikre god miljø- og landskapsfaglig kompetanse som igjen skal lede til stedstilpassede tilsynsrutiner (miljøoppfølgingsprogram).

Intern revisjoner

IK-vassdrag stiller krav til at selskapet skal fortas systematisk gjennomgang av internkontrollen for å sikre at denne fungerer som forutsatt. Det framgår av Småkraft AS sitt kvalitetssystem at det skal gjennomføres en revisjon av egen internkontroll 1. kvartal hvert år. Det framgikk av intervjuene at dette er en systemrevisjon på selskapsnivå. På spørsmål om dette også gjøres for IK-systemet for hvert enkelt kraftverk, mente Småkraft at de ved eksempelvis kontinuerlig oppdatering av styrende dokumenter tilfredsstillende kravet om intern revisjon i § 5.9.

Under revisjonen kom det i tillegg fram flere eksempler som illustrerer behovet for en mer omfattende gjennomgang av IK-systemet for å øke forståelse for og sikre at interne rutiner følges opp slik det er forutsatt i IK-systemet. En systematisk gjennomgang av IK-systemet for Reingardsåga ville bl.a. ha avdekket at enkelte skriftlige rutiner ikke blir fulgt.

Det ble konkludert med at det ikke foreligger noe skriftlig rutine for hvordan IK-systemet ved kraftverket skal revideres. NVE vil understreke at for å lukke dette avviket må de framlagte skriftlige rutinene beskrive valgt systematikk for å sikre en fullstendig gjennomgang av *hele* internkontrollsystemet for hvert enkelt kraftverk, dvs skriftlige rutiner som avklarer når slike revisjoner skal gjennomføres og hva de skal omfatte.

Damsikkerhet

Med henvisning til brev fra NVE datert 25.6.2008 *Planer for sikkerhet av trykkrøret* og krav som følger av *Forskrift om sikkerhet og tilsyn med vassdragsanlegg (sikkerhetsforskriften)* § 5.3 stilles det for dette anlegget krav om sluttrapport og et forenklet tilsynsprogram for rørgata. NVE kan ikke se å ha mottatt dette.

Damsikkerhetsforskriften inngår ikke som del av grunnlaget for denne revisjonen og NVE kan følgelig ikke gi avvik for dette forholdet. Vi vil be om at sluttrapport og et forenklet tilsynsprogram sendes inn så snart som mulig. Vi vil etter 1.12.2015 ved gjennomgang av avvikene for denne revisjonen kontrollere om ovenfor nevnte materiale er mottatt og vurdere reaksjon.

2 Beskrivelse av avvik

Avvik 1	
Krav	Pålegg om dokumentasjon av minstevannføring datert 11.09.2008 og Pålegg om opplysningsskilt ved reguleringsmagasin og steder med minstevannføring datert 5.6.2007
Avviket	Det er ikke mulig for vassdragsmyndigheten å kontrollere i nåtid at det slippes en kontinuerlig minstevannføring i henhold til vilkårene i tillatelsen.
Grunnlag	I hht til pålegget om dokumentasjon av minstevannføring er det i dag ikke mulighet til å kontrollere i nåtid at det slippes en minstevannføring i henhold til konsesjonen.
Hvordan lukke	Det må utarbeides en plan for nødvendige tiltak som gjør det mulig å kunne

	<p>kontrollere visuelt at det slippes pålagt minstevannføring. Plan for nødvendige tiltak og skilting skal godkjennes av NVE.</p> <p>Planen må inneholde et forslag til frist for gjennomføring dvs når avviket planlegges lukket.</p>
Frist for innsending av plan	1.12.2015

Avvik 2	
Krav	§ 5-5: Den ansvarlige skal foreta og protokollere de målinger og registreringer som er nødvendige eller pålagt for å sikre at anlegg og tiltak drives i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen
Avviket	<p>I følge intern instruks skal arrangementet for slipp av minstevannføring kontrolleres fysisk minimum en gang pr uke. Kontrollen skal loggføres i eget skjema som oppbevares i internkontrollpermen i kraftstasjonen. At slik kontroll gjøres kunne ikke dokumenteres</p> <p>Det kan ikke framlegges skriftlig rutine for ivaretagelse av logging av minstevannføring (bytte av minnepinner).</p>
Grunnlag	Den manuelle loggen for kontroll av arrangement for minstevannføring er ikke ført.
Hvordan lukke	<p>Føring av logg for kontroll av arrangement for minstevannføring skal følges opp i hht intern instruks.</p> <p>Skriftlig rutiner for å sikre lagring av kontinuerlig data som dokumenterer slipp av minstevannføring i hht til konsesjon</p>
Frist for lukking	<p>Logg for kontroll av minstevannføring: umiddelbart, dvs. 17.9.2015</p> <p>Skriftlige rutiner for sikker lagring av måledata, 1.12.2015</p>

Avvik 3	
Krav	§ 5-9: Den ansvarlige skal foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt, for eksempel gjennom interne revisjoner.
Avviket	Det mangler skriftlige rutiner for gjennomføring av interne revisjoner av IK-systemet ved Reingardsåga kraftverk.
Grunnlag	<p>Skriftlig prosedyre for intern gjennomgang av IK-systemet mangler.</p> <p>Dokumentasjon som viser systematisk ajourføring av hele IK-systemet mangler.</p> <p>Det foregår en kontinuerlig oppdatering av styrende dokumenter, men det mangler en skriftlig rutine for dette arbeidet.</p>

Hvordan lukke	Det må utarbeides skriftlige rutiner som beskriver valgt systematikk for å sikre en fullstendig gjennomgang av <i>hele</i> internkontrollsystemet for hvert enkelt kraftverk. Dvs skriftlige rutiner som avklarer når slike revisjoner skal gjennomføres og hva de skal omfatte.
Frist for lukking	1.12.2015

Avvik 4	
Krav	§ 5-6: Den ansvarlige skal kartlegge farer og problemer med hensyn til miljø og sikkerhet og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og gjennomføre tiltak for å redusere risikoforholdene
Avviket	Det skal gjennomføres risikokartlegging for det aktuelle vassdragsanlegget, mulige tiltak skal vurderes, avbøtende eller reduserende tiltak skal planlegges og gjennomføres. Det sentrale er fare og problem knyttet til det aktuelle kraftverket, avgrenset til fare og problem knyttet til sikkerhet, natur og miljø
Grunnlag	Det er gjennomført en generell risikovurdering, men den er ikke fullstendig og konkret for Reingardsåga.
Hvordan lukke	Det skal gjennomføres en konkret og fullstendig risikovurdering av Reingardsåga kraftverk og utarbeides planer for å redusere risiko i forhold til natur og miljø
Frist for lukking	1.12.2015

3 Beskrivelse av anmerkninger

Nr.	Beskrivelse av anmerkning
1	<p>Aktuell bestemmelse:</p> <p>§ 5-2: ha oversikt over anlegg som omfattes av § 3 herunder kart, tegninger og annen nødvendig dokumentasjon</p> <p>Anmerkning: Oppdatering av kart over vassdragsanlegget</p> <p>Anbefaling: Områder hvor det er gjort terrenginngrep som følge av byggingen av vassdragsanlegget påføres kartet slik at kartet klargjør hvilke arealer som inngår i tilsynet</p>

2	<p>Aktuell bestemmelse:</p> <p>§ 5-4: Den ansvarlige skal beskrive organisasjonen, herunder hvordan det kvalifiserte personell er organisert med ansvar, oppgaver og myndighet</p> <p>Anmerkning: Organisasjonsoversikten er ikke oppdatert</p> <p>Anbefaling: Oversikten over organisasjonen og oppgaver må oppdateres.</p>
---	--